

**POWIATOWY URZĄD PRACY
W ŚWIĘTOCHŁOWICACH**

**RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH
I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE MIASTA
ŚWIĘTOCHŁOWICE**

Stan na 2012 rok

ŚWIĘTOCHŁOWICE 2013

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP

II. CHARAKTERYSTYKA BEZROBOCIA W ŚWIĘTOCHŁOWICACH

**III. ANALIZA ZAWODÓW OSÓB BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH
W POWIATOWYM URZĘDZIE PRACY W ŚWIĘTOCHŁOWICACH
W 2012r.**

IV. ANALIZA ZGŁASZANYCH OFERT PRACY W 2012r.

V. ZESTAWIENIE ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH.

VI. PODSUMOWANIE

SPIS TABEL

TABELA 1: Wybrane kategorie osób bezrobotnych wg stanu na dzień 31.12.2012 r.

TABELA 2: Bezrobotni wg zawodów w powiecie m. Świętochłowice

TABELA 3: Bezrobotni absolwenci wg zawodów w powiecie m. Świętochłowice

**TABELA 4: Bezrobotni zarejestrowani powyżej 12 m-cy wg zawodów w powiecie
m. Świętochłowice**

TABELA 5: Oferty pracy wg zawodów w powiecie m. Świętochłowice

TABELA 6: Zawody deficytowe

TABELA 7: Zawody zrównoważone

TABELA 8: Zawody nadwyżkowe

SPIS WYKRESÓW

Wykres nr 1 - Stopa bezrobocia w Świętochłowicach w latach 2002-2012

Wykres nr 2 - Stopa bezrobocia w powiecie w roku 2012

Wykres nr 3 – Bezrobotni zarejestrowani w roku 2012

Wykres nr 4 – Bezrobotni zarejestrowani według wieku w roku 2012

I. WSTĘP

„Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych” to proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów w przekroju terytorialno – zawodowym oraz formułowanie na tej podstawie ocen, wniosków i krótkookresowych prognoz niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania systemów szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Głównymi założeniami monitoringu zawodów jest opracowanie możliwych do wykorzystania w praktyce informacji, w efekcie których możliwe będzie w szczególności m.in. określenie kierunków i natężeń zmian zachodzących w strukturze zawodowo – kwalifikacyjnej na lokalnym rynku pracy; stworzenie bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo – kwalifikacyjnych w układzie lokalnym; określenie odpowiednich kierunków szkoleń bezrobotnych, zapewniając większą efektywność organizowanych kursów; bieżąca korekta poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego (dotyczy władz oświatowych oraz dyrekcji szkół). Źródłem informacji niezbędnych do prowadzenia monitoringu zawodów nadwyżkowych i deficytowych jest zbiór zawodów i specjalności zarejestrowanych osób oraz ofert pracy.

Niniejszy raport zawiera analizę skali i struktury bezrobocia rejestrowanego w Świętochłowicach w grupach i zawodach oraz popytu na pracę dla poszczególnych zawodów z punktu widzenia zgłaszanych do Powiatowego Urzędu Pracy ofert zatrudnienia. Bada także zawody wykazujące deficytowość lub nadwyżkę pracowników.

Celem opracowania jest przedstawienie głównych parametrów, które charakteryzują rynek pracy Świętochłowic. Dane dotyczące bezrobocia oraz ofert pracy według zawodów mogą posłużyć jako źródło informacji między innymi do:

- określania kierunków szkoleń dla osób bezrobotnych,
- planowania działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu,
- podnoszenia jakości poradnictwa zawodowego,
- podnoszenia jakości pośrednictwa pracy,
- opracowania strategii rozwoju miasta.

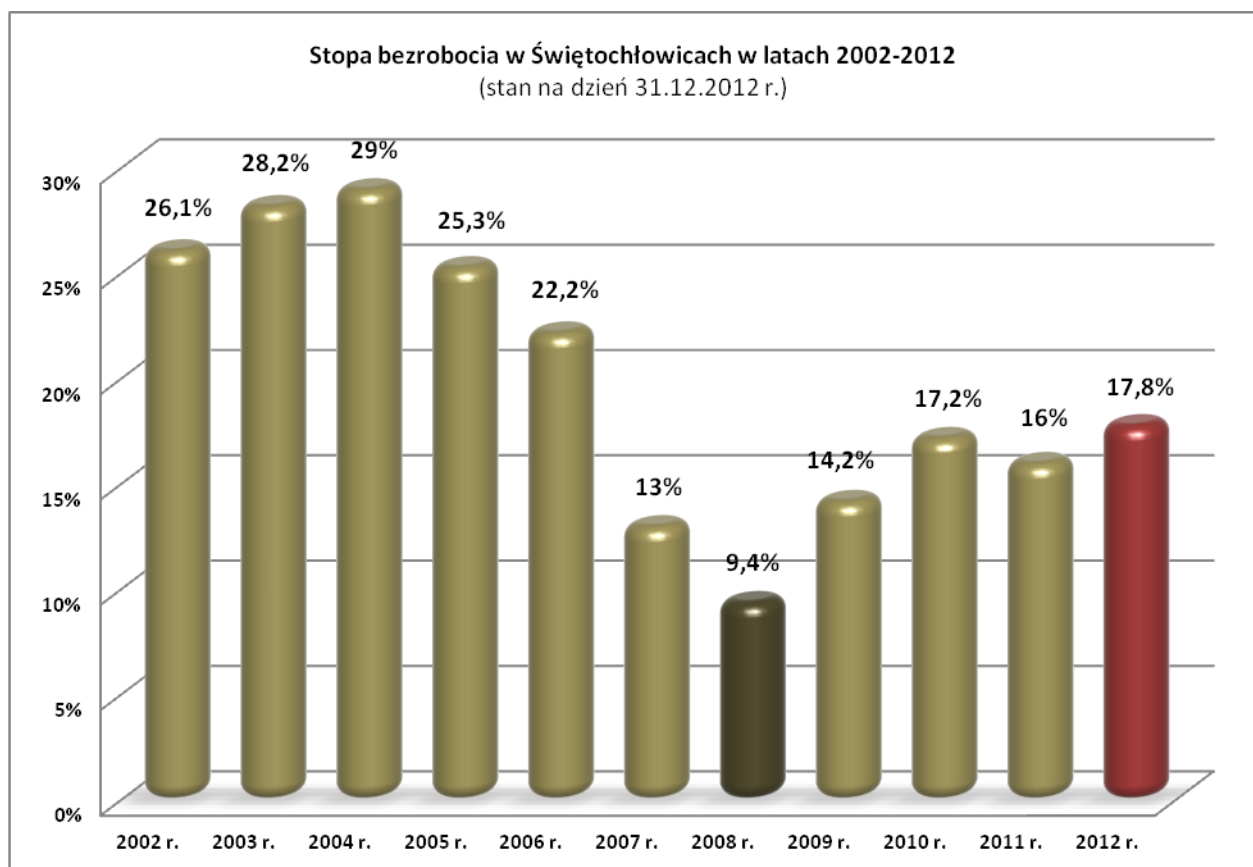
Zakłada się, że głównymi użytkownikami informacji wynikowych monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych będą wszystkie podmioty i partnerzy lokalnego rynku pracy.

II. CHARAKTERYSTYKA BEZROBOCIA W ŚWIĘTOCHŁOWICACH

Bezrobocie stanowi jeden z najtrudniejszych problemów społeczno-gospodarczych i aby móc je właściwie scharakteryzować na lokalnym rynku pracy na wstępie należy przywołać jego definicję. Bezrobocie w literaturze przedmiotu definiowane jest jako zjawisko gospodarcze polegające na tym, iż pewna część społeczeństwa znajdująca się w wieku produkcyjnym nie może znaleźć pracy pomimo podjęcia poszukiwań.

Przyczyn bezrobocia na lokalnym rynku pracy jest wiele. Jako główne wymienić należy recesję ekonomiczną, a także wprowadzenie nowych technologii „oszczędzających” pracę ludzką, niedostosowanie kwalifikacji osób zarejestrowanych do tych technologii, restrukturyzacja przemysłu, zmiany w organizacji pracy, ograniczenie produkcji, likwidacja niektórych gałęzi przemysłu, trudności mieszkaniowe, przenoszenie zakładów pracy do innego regionu.

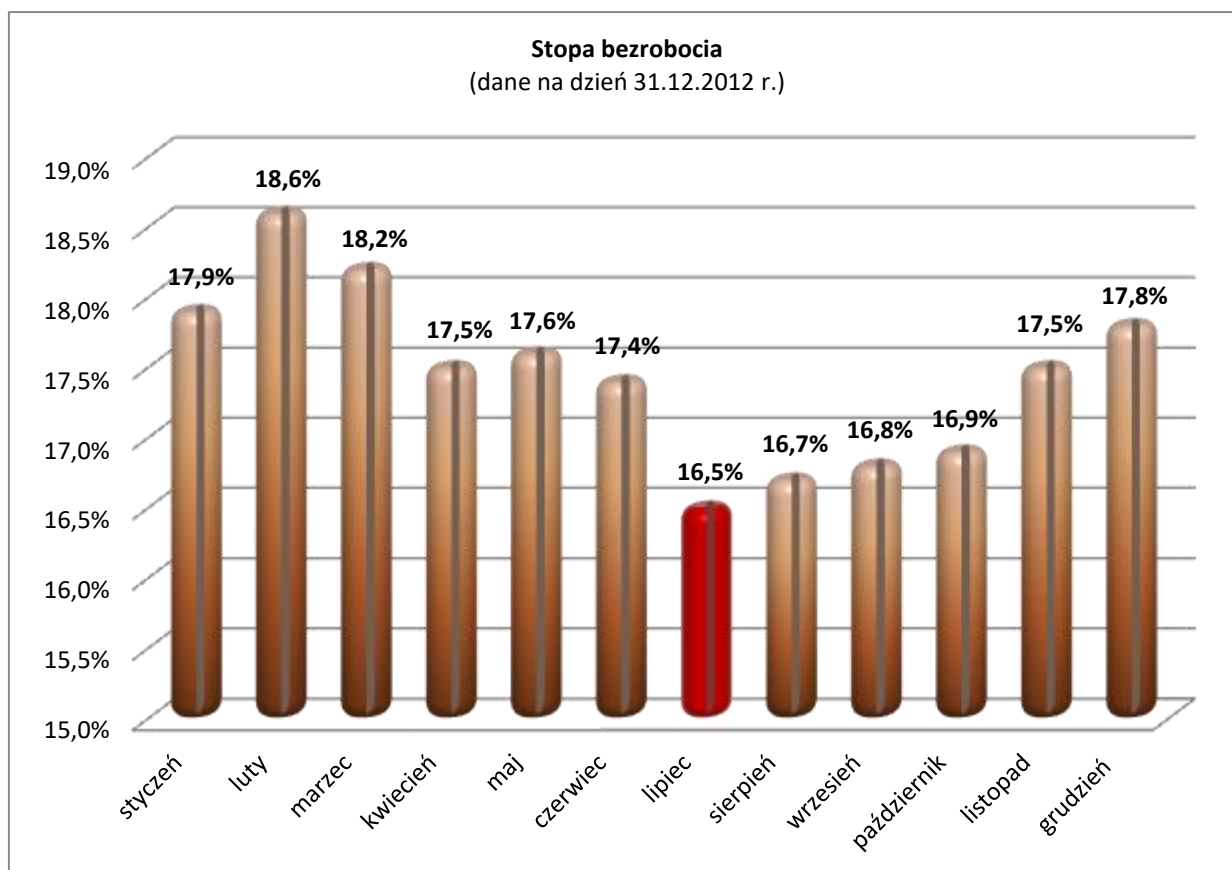
Wykres nr 1 - Stopa bezrobocia w Świętochłowicach w latach 2002-2012

Źródło: opracowanie własne (dane GUS)

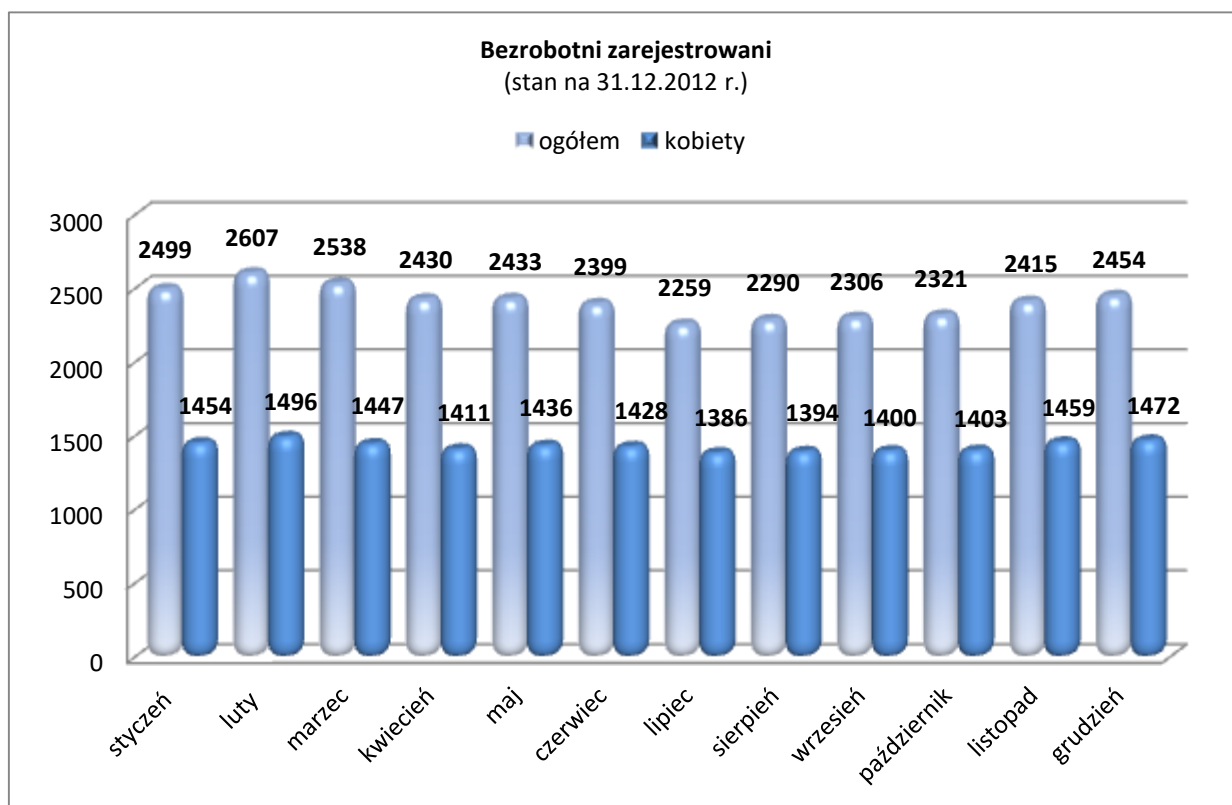
Na podstawie wykresu nr 1 można wysunąć wniosek, że bezrobocie na lokalnym rynku pracy, generalnie utrzymuje się na stosunkowo wysokim poziomie (w stosunku do średniego poziomu bezrobocia w Polsce). Największy jego wzrost przypada na lata 2002 – 2004, kiedy to na lokalnym rynku pracy pojawili się absolwenci roczników wyżu demograficznego. Lata 2007 – 2009 to napływ dużej ilości środków Europejskiego Funduszu Społecznego i idące za tym zakrojone na szeroką skalę działania aktywizacyjne. Lata 2009 do nadal to ogólny kryzys na rynkach finansowych, recesja i zapaść gospodarcza, która w sposób bezpośredni przełożyła się na sytuację na krajowym i lokalnym rynku pracy.

Wykres nr 2 - Stopa bezrobocia w powiecie w roku 2012

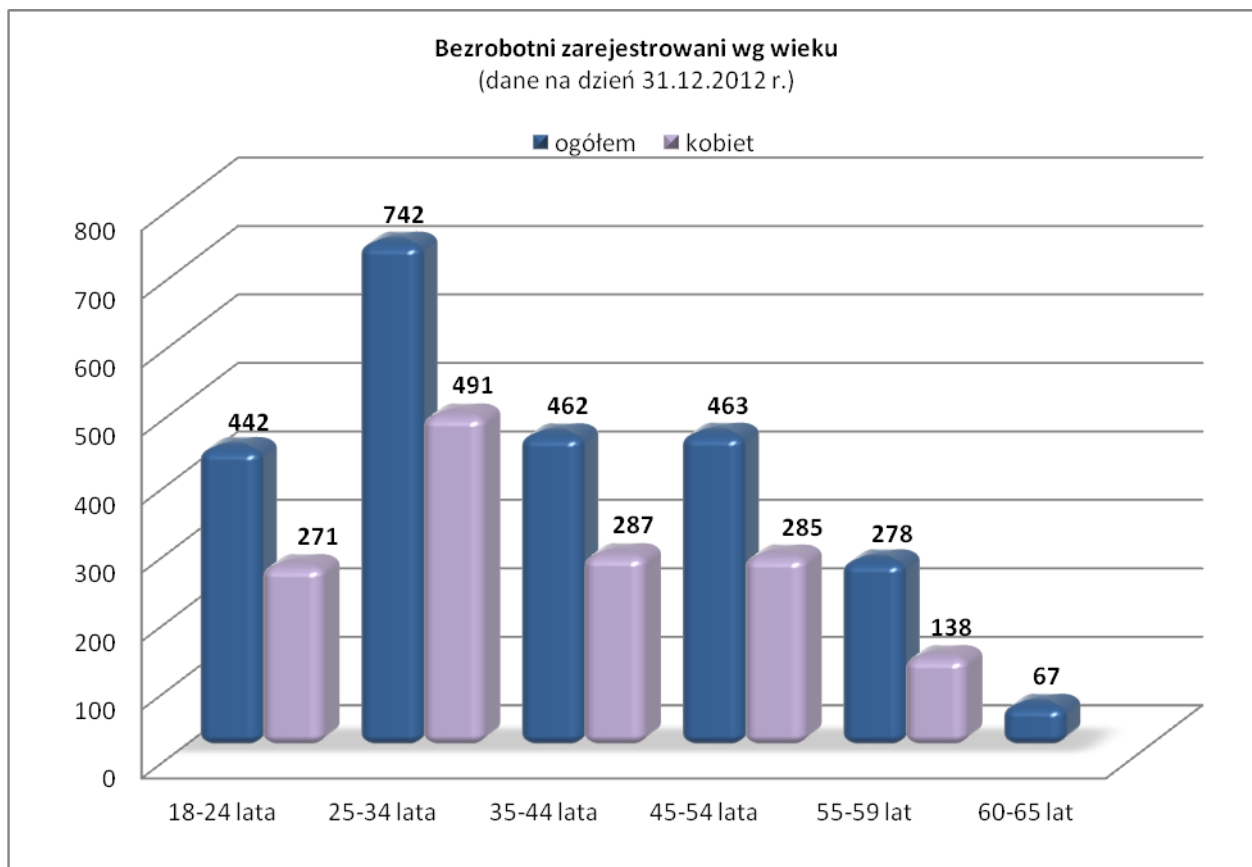
Źródło: opracowanie własne (dane GUS)

Wykres nr 3 – Bezrobotni zarejestrowani w roku 2012

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania o rynku pracy MPiPS – 01

Wykres nr 4 – Bezrobotni zarejestrowani według wieku w roku 2012

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania o rynku pracy MPiPS – 01

Powiatowy Urząd Pracy w Świętochłowicach w 2012 r. realizował zadania skierowane do osób bezrobotnych zgodnie z uwzględnieniem potrzeb lokalnego rynku pracy. Inicjatywy te realizowane były w obrębie: ograniczenia bezrobocia i zwiększenia zatrudnienia na lokalnym rynku pracy, aktywizacji grup osób bezrobotnych znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, podwyższania i wzmocnienia jakości świadczonych usług oraz rozwoju przedsiębiorczości. Przyczyniły się do tego działania podejmowane przez tut. Urząd w kierunku aktywizacji osób bezrobotnych, ze szczególnym uwzględnieniem grup szczególnego ryzyka, m.in. długotrwale bezrobotnych, osób do 25 roku życia, powyżej 50 roku życia, bez kwalifikacji zawodowych, niepełnosprawnych. Celem działań promocyjnych jest kreowanie wizerunku Urzędu jako partnera wiarygodnego i aktywnego oraz zdobycie zaufania i pozyskanie nowych pracodawców, a także utrzymanie kontaktów z pracodawcami już współpracującymi. Proces aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych realizowany przez Powiatowy Urząd Pracy wykorzystuje zarówno podstawowe usługi powiatowego urzędu pracy, jak i kompleksowe wsparcie z zastosowaniem instrumentów rynku pracy. Elementarne usługi rynku pracy w postaci pośrednictwa pracy, w tym także giełd, poradnictwa zawodowego oraz szkoleń, skutecznie wpływają na pobudzenie aktywności zawodowej i wzrost motywacji w zakresie poszukiwania pracy, a w konsekwencji podjęcia zatrudnienia. Osiągnięcie pozytywnych efektów w dziedzinie przeciwdziałania bezrobociu podejmowanych przez tut. Urząd możliwe było dzięki inicjowaniu kontaktów z lokalnymi pracodawcami oraz promowaniu usług Urzędu w celu realizacji założeń ustawy i programów unijnych, jak również wspieranie zatrudnienia osób bezrobotnych z zastosowaniem subsydiowanych form aktywizacji w ramach środków Funduszu Pracy oraz środków finansowych pozyskanych w ramach środków unijnych.

III. ANALIZA ZAWODÓW OSÓB BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W POWIATOWYM URZĘDZIE PRACY W ŚWIĘTOCHŁOWICACH W 2012r.

Na dzień 31 grudnia 2012 w Powiatowym Urzędzie Pracy w Świętochłowicach zarejestrowanych było 2454 osób (w tym 1472 kobiet). Najliczniejszą grupą z wszystkich osób bezrobotnych stanowią osoby długotrwale bezrobotne 1106 osób (w tym 738 kobiet) oraz osoby bez kwalifikacji zawodowych 905 (w tym 586 kobiet).

Poniższa tabela obrazuje w pełni wszystkie osoby zarejestrowane w 2012 roku.

Tabela 1

Wybrane kategorie osób bezrobotnych wg stanu na dzień 31.12.2012 r.

<i>Lp</i>	<i>Kategoria</i>	<i>Ogółem</i>	<i>Kobiety</i>
1	Osoby bezrobotne	2454	1472
2	Osoby bezrobotne z prawem do zasiłku	298	176
3	Osoby bezrobotne niepełnosprawne	153	91
4	Osoby bezrobotne do 25 roku życia	442	271
5	Osoby długotrwale bezrobotne	1106	738
6	Osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia	608	298
7	Osoby bez kwalifikacji zawodowych	905	586
8	Osoby bez doświadczenia zawodowego	587	393
9	Osoby samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	404	357
10	Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	X	354
11	Osoby które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	47	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania o rynku pracy MPiPS – 01

Tabela 2

Bezrobotni wg zawodów w powiecie m. Świętochłowice.
Stan w 2012 roku.

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba osób ogółem	W tym kobiet
1	"000000"	Bez zawodu	479	324
2	"522301"	Sprzedawca	265	250
3	"911207"	Sprzątaczką biurową	54	52
4	"931301"	Robotnik budowlany	54	1
5	"722204"	Ślusarz	52	1
6	"512001"	Kucharz	46	39
7	"711202"	Murarz	46	0
8	"753105"	Krawiec	42	41
9	"811101"	Górnik eksploatacji podziemnej	39	0
10	"331403"	Technik ekonomista	37	36
11	"751201"	Cukiernik	36	23
12	"962902"	Dozorca	35	33
13	"751204"	Piekarz	31	15
14	"932911"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	31	18
15	"514101"	Fryzjer	28	27
16	"411004"	Technik prac biurowych	28	26
17	"432103"	Magazynier	25	10
18	"932101"	Pakowacz	25	19
19	"911206"	Salowa	23	23
20	"512002"	Kucharz małej gastronomii	19	9
21	"513202"	Barman	18	15
22	"513101"	Kelner*	17	14
23	"523002"	Kasjer handlowy	17	16
24	"722314"	Tokarz w metalu	17	6
25	"334306"	Technik administracji	16	16
26	"611306"	Ogrodnik terenów zieleni	16	11
27	"713102"	Malarz budowlany	15	2
28	"311204"	Technik budownictwa	14	3
29	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	14	0
30	"741207"	Elektromonter (elektryk) zakładowy	13	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych MPiPS.

Z analizy powyższej tabeli wynika, że w grupach zawodowych generujących najwyższy poziom bezrobocia dominują osoby bez zawodu (ogółem: 479 – kobiet 324) następnie (sprzedawca: ogółem 265 – kobiet 250), (sprzątaczką biurową: ogółem 54 – kobiet 52). Wśród analizowanych grup zawodowych w kilku przypadkach mężczyźni stanowią 100% ogółu zarejestrowanych w danym zawodzie. Tymi zawodami są: murarz, górnik eksploatacji podziemnej, mechanik samochodów osobowych oraz elektromonter (elektryk) zakładowy. W dwóch przypadkach podobna sytuacja występuje również w zawodach w 100% zdominowanych przez

kobiety. Tymi zawodami są: salowa oraz technik administracji.

Nawiązując do powyższej tabeli trzeba zauważyć, że w tych grupach zawodowych często znajdują się osoby z wykształceniem niższym niż zawodowe tj. gimnazjalnym lub podstawowym, które kwalifikacje zawodowe nabyły podczas praktycznego wykonywania danego zawodu. Urząd Pracy nie ma wpływu na wykształcenie osób bezrobotnych, lecz w znacznym stopniu może pozwolić na nabywanie doświadczenia zawodowego poprzez różnego rodzaju staże oraz szkolenia zawodowe pozwalające na zdobywanie kwalifikacji zawodowych.

Tabela 3

**Bezrobotni absolwenci wg zawodów w powiecie m. Świętochłowice.
Stan w 2012 roku.**

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni absolwenci	W tym kobiet
1	"000000"	Bez zawodu	40	22
2	"522301"	Sprzedawca*	10	10
3	"514101"	Fryzjer*	4	4
4	"512002"	Kucharz małej gastronomii*	3	1
5	"311204"	Technik budownictwa*	3	0
6	"331403"	Technik ekonomista*	2	2
7	"751201"	Cukiernik*	2	0
8	"334306"	Technik administracji*	2	2
9	"263302"	Historyk	2	0
10	"213303"	Specjalista ochrony środowiska	2	2
11	"512001"	Kucharz*	1	0
12	"711202"	Murarz*	1	0
13	"432103"	Magazynier	1	0
14	"311408"	Technik elektronik*	1	0
15	"832203"	Kierowca samochodu osobowego	1	0
16	"351203"	Technik informatyk*	1	0
17	"235107"	Pedagog	1	1
18	"242217"	Specjalista administracji publicznej	1	1
19	"325511"	Technik ochrony środowiska*	1	0
20	"524902"	Doradca klienta	1	1
21	"233025"	Nauczyciel wychowania fizycznego	1	0
22	"321301"	Technik farmaceutyczny*	1	1
23	"325402"	Technik masażysta*	1	0
24	"431102"	Fakturzystka	1	1
25	"234201"	Nauczyciel przedszkola	1	1
26	"241306"	Specjalista do spraw finansów	1	0
27	"261906"	Prawnik legislator	1	0
28	"523003"	Kasjer w zakładzie pracy	1	0
29	"524302"	Konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej	1	1
30	"211302"	Chemik - technologia chemiczna	1	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych MPiPS.

Problem bezrobocia dotknął również osoby, które dopiero rozpoczynają swoją karierę zawodową (absolwenci, osoby do 25 roku życia). Dlatego tym ważniejsze staje się rozsądne planowanie kariery zawodowej oraz działania wspierające zatrudnienie młodych podejmowane przez tut. Urząd. Młodzi ludzie, nie tylko w okresie kryzysu, są bardziej niż inne grupy narażone na bezrobocie. Powody dużego (a w czasach kryzysu dynamicznie zwiększającego się) odsetka osób bez pracy w grupie do 25 roku życia, jak i absolwentów są różne, m.in.:

- brak doświadczenia zawodowego,
- brak dopasowania kompetencji do potrzeb pracodawców,
- brak rozbudowanej sieci społecznej pomagającej znaleźć atrakcyjne zatrudnienie,
- zbyt niskie zarobki dla osób bez doświadczenia, co zniechęca do wchodzenia na rynek pracy,
- niski poziom edukacyjnego części uczelni,
- niewiedza o sposobach poszukiwania pracy,
- dobra sytuacja materialna w rodzinie.

Przyczyną trudności z wejściem na rynek pracy może być także niedopasowanie wykształcenia do potrzeb rynku pracy. W wielu przypadkach szkoła jak i profil zawodowy wybrany jest przypadkowo, co skutkuje niestety problemami poszukujących pracy po ukończeniu danej szkoły. Uzyskane umiejętności i typ wykształcenia, a w konsekwencji zawód wyuczony, mogą mieć decydujący wpływ na to, ile czasu trzeba będzie potem poświęcić na znalezienie zatrudnienia. Formalnie absolwenci wchodzący na rynek pracy są coraz lepiej wykształceni, jednak bardzo często oznacza to jedynie uzyskanie podstawowych kwalifikacji zawodowych bez praktycznej nauki zawodu. Coraz bardziej doceniane są zawody z grupy specjalistów i różne formy zdobywania dodatkowych umiejętności.

Wśród absolwentów zasilających szeregi osób zarejestrowanych jako bezrobotne występują również osoby niepełnosprawne dla których Urząd Pracy w Świętochłowicach realizował program: „JUNIOR 2012 – program aktywizacji zawodowej absolwentów niepełnosprawnych”. Program adresowany był do osób bezrobotnych niepełnosprawnych z lekkim stopniem niepełnosprawności, które:

- nie ukończyły 25 roku życia lub
- nie ukończyły 27 roku życia w okresie 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie poświadczającym ukończenie szkoły wyższej.

Osoby skierowane na staż przez Powiatowy Urząd Pracy w Świętochłowicach w ramach Programu „JUNIOR”, oprócz stypendium stażowego otrzymały świadczenie na rehabilitację zawodową. Umowy stażowe z pracodawcami zawierane były na okres 6 miesięcy. Program stanowił dodatkową zachętę do przyjmowania niepełnosprawnych absolwentów na staże zawodowe przez pracodawców poprzez wypłacenie im jednorazowej premii po zakończeniu stażu.

Tabela 4

Bezrobotni zarejestrowani powyżej 12 m-cy wg zawodów w powiecie m. Świętochłowice. Stan w 2012 roku.

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni powyżej 12 m-cy	W tym kobiet
1	"522301"	Sprzedawca*	82	80
2	"000000"	Bez zawodu	28	23
3	"932911"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	21	11
4	"512001"	Kucharz*	16	14
5	"911207"	Sprzątaczką biurową	14	14
6	"722204"	Ślusarz*	14	0
7	"711202"	Murarz*	13	0
8	"962902"	Dozorca	13	11
9	"931301"	Robotnik budowlany	12	1
10	"753105"	Krawiec*	12	11
11	"751201"	Cukiernik*	11	6
12	"331403"	Technik ekonomista*	10	10
13	"811101"	Górnik eksploatacji podziemnej*	10	0
14	"411004"	Technik prac biurowych*	10	9
15	"932101"	Pakowacz	8	8
16	"611306"	Ogrodnik terenów zieleni	8	5
17	"432103"	Magazynier	7	4
18	"911206"	Salowa	7	7
19	"513101"	Kelner*	5	5
20	"523002"	Kasjer handlowy	5	5
21	"941201"	Pomoc kuchenna	5	5
22	"818206"	Palacz kotłów parowych	5	0
23	"514101"	Fryzjer*	4	4
24	"513202"	Barman	4	2
25	"713102"	Malarz budowlany	4	0
26	"723307"	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	4	0
27	"752205"	Stolarz*	4	0
28	"753303"	Szwaczka	4	4
29	"331301"	Księgowy	4	4
30	"515303"	Robotnik gospodarczy	4	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych MPiPS.

Osobą bezrobotną długotrwale jest, zgodnie z definicją zawartą w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, osoba bezrobotna pozostająca w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat.

Osoby długotrwale bezrobotne jak można zauważyć w tabeli 1, stanowią najliczniejszą grupę osób zarejestrowanych w tut. Urzędzie. Głównym problemem tych osób jest pozostawanie bez pracy od kilku do nawet kilkunastu lat. Rynek pracy w ostatnich latach cechuje się dużą zmiennością. Nowe technologie, takie jak nowoczesne maszyny czy nawet komputery stanowią duży problem dla osób poszukujących pracy.

III. ANALIZA ZGŁASZANYCH OFERT PRACY W 2012r.

Tabela 5

Oferty pracy wg zawodów w powiecie m. Świętochłowice w 2012 roku.

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba ofert pracy
1	"524404"	Telemarketer	291
2	"811101"	Górnik eksploatacji podziemnej*	245
3	"522301"	Sprzedawca*	220
4	"541308"	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	145
5	"722204"	Ślusarz*	145
6	"741212"	Elektromonter maszyn i urządzeń górnictwa podziemnego	130
7	"132204"	Kierownik ruchu w zakładzie górniczym	115
8	"541307"	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	102
9	"721208"	Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	79
10	"241202"	Doradca finansowy	74
11	"432103"	Magazynier	71
12	"524902"	Doradca klienta	68
13	"932101"	Pakowacz	66
14	"931301"	Robotnik budowlany	61
15	"332203"	Przedstawiciel handlowy	51
16	"524302"	Konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej	48
17	"834302"	Maszynista górniczych maszyn wyciągowych	47
18	"711501"	Cieśla*	41
19	"515303"	Robotnik gospodarczy	38
20	"722308"	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	38
21	"753303"	Szwaczka	37
22	"811301"	Górnik eksploatacji otworowej*	37
23	"243106"	Specjalista do spraw marketingu i handlu	35
24	"721404"	Monter konstrukcji stalowych	35
25	"514101"	Fryzjer*	34
26	"523002"	Kasjer handlowy	33
27	"933401"	Pracownik rozkładający towar na półkach	30
28	"721204"	Spawacz metodą MAG	28
29	"722314"	Tokarz w metalu	28
30	"711202"	Murarz*	27

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych MPiPS.

Analizując oferty pracy jakie były zgłaszane przez pracodawców w tut. Urzędzie w 2012 roku, zauważamy, iż w wielu przypadkach praca na zgłaszanych stanowiskach wymaga od kandydatów odpowiedniego wykształcenia oraz dodatkowych uprawnień oraz kwalifikacji zawodowych pozwalających na wykonywanie danego zawodu.

Dla przykładu, aby pracować jako pracownik ochrony fizycznej I stopnia wymagana jest licencja pracownika ochrony. Posiadanie owej licencji wiąże się z bardzo dobrą sprawnością fizyczną oraz dobrą wiedzą z zakresu prawa. Kolejnym przykładem może być praca na stanowisku spawacza, gdzie bez odpowiednich uprawnień szansa na zdobycie pracy jest minimalna.

Jak wynika z powyższej tabeli w wielu przypadkach wymagane są odpowiednie uprawnienia, dlatego też tutaj Urząd w znacznym stopniu pomaga w zdobywaniu tych uprawnień poprzez szkolenia zawodowe realizowane w 2012 roku.

IV. ZESTAWIENIE ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH.

Analiza prognozowanych zawodów deficytowych i nadwyżkowych została przeprowadzona na podstawie obliczonego wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów ($W_{n,l}^k$), który wyraża się wzorem:

$$W_{n,l}^k = \frac{\bar{O}_l^k}{\bar{B}_l^k}$$

gdzie:

$\bar{O}_l^k$, $\bar{B}_l^k$ są określone wzorami:

$$\bar{B}_l^k = \frac{\sum_{i=1}^6 B_i^k}{6}$$

$$\bar{O}_l^k = \frac{\sum_{i=1}^6 O_i^k}{6}$$

gdzie:

B_i^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w i-tym miesiącu w zawodzie k

O_i^k - liczba zgłoszonych ofert pracy w i-tym miesiącu w zawodzie k

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

$W_{n,l}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,

$0,9 \leq W_{n,l}^k \leq 1,1$ to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy),

$W_{n,l}^k > 1,1$ to zawody deficytowe

Tabela 6

Zawody deficytowe 6

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnie miesięczna liczba osób bezrobotnych	Wartość wskaźnika
1	"524404"	Telemarketer	24,25	0,4167	58,2
2	"721204"	Spawacz metodą MAG	2,3333	0,0833	28
3	"741212"	Elektromonter maszyn i urządzeń górnictwa podziemnego	10,8333	0,4167	26
4	"332203"	Przedstawiciel handlowy	4,25	0,1667	25,5
5	"241202"	Doradca finansowy	6,1667	0,25	24,6667
6	"524302"	Konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej	4	0,1667	24
7	"834302"	Maszynista górniczych maszyn wyciągowych	3,9167	0,1667	23,5
8	"532201"	Opiekunka domowa	1,6667	0,0833	20
9	"933401"	Pracownik rozkładający towar na półkach	2,5	0,1667	15
10	"523001"	Kasjer biletowy	1,0833	0,0833	13
11	"722313"	Tokarz / frezer obrabiarek sterowanych numerycznie	2,1667	0,1667	13
12	"334390"	Pozostali pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	2,0833	0,1667	12,5
13	"711903"	Monter rusztowań	1	0,0833	12
14	"712303"	Tynkarz	1	0,0833	12
15	"721208"	Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	6,5833	0,5833	11,2857
16	"712904"	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie*	1,75	0,1667	10,5
17	"722308"	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	3,1667	0,3333	9,5
18	"541307"	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	8,5	0,9167	9,2727
19	"961201"	Sortowacz surowców wtórnych	0,75	0,0833	9
20	"524902"	Doradca klienta	5,6667	0,6667	8,5
21	"712501"	Monter / składacz okien	0,6667	0,0833	8
22	"811102"	Górnik odkrywkowej eksploatacji złóż*	2	0,25	8
23	"721302"	Błacharz budowlany	0,5833	0,0833	7
24	"741101"	Elektromonter instalacji elektrycznych	0,5833	0,0833	7
25	"422201"	Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	1,6667	0,25	6,6667
26	"741103"	Elektryk*	1,6667	0,25	6,6667
27	"722315"	Ustawiacz maszyn do obróbki skrawaniem	1,0833	0,1667	6,5
28	"712612"	Monter sieci wodnych i kanalizacyjnych	1,5	0,25	6
29	"711501"	Cieśla*	3,4167	0,5833	5,8571
30	"721404"	Monter konstrukcji stalowych	2,9167	0,5	5,8333

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych MPiPS

Powyższa tabela daje nam obraz 30 zawodów deficytowych w których to liczba zgłaszanych ofert pracy przewyższa liczbę osób bezrobotnych w danym zawodzie. Pomimo faktu, iż dość duża grupa osób bezrobotnych reprezentuje dane zawody, popyt na osoby reprezentujące w/w zawody na rynku pracy znacznie przewyższa podaż.

Najwyższą wartość wskaźnika zawodów deficytowych osiągnął zawód telemarketera. Jak obrazuje nam tabela w wielu przypadkach dotyczących zawodów deficytowych, wymagane są od kandydatów odpowiednie kwalifikacje zawodowe. Problem ten został już omówiony w powyższej analizie i dotyczył ogółu ofert pracy zgłoszonych w 2012 roku do tut. Urzędu. Wśród zawodów deficytowych wymagających konkretnych uprawnień wyróżnić możemy np. spawacz metodą MAG, tokarz / frezer obrabiarek sterowanych numerycznie, spawacz ręczny łukiem elektrycznym, itp.

Tabela 7

Zawody zrównoważone

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnie miesięczna liczba osób bezrobotnych	Wartość wskaźnika
1	"214202"	Inżynier budownictwa - budownictwo ogólne	0,1667	0,1667	1
2	"215103"	Inżynier elektryk	0,0833	0,0833	1
3	"215201"	Inżynier elektronik	0,0833	0,0833	1
4	"216604"	Projektant grafiki	0,1667	0,1667	1
5	"234118"	Nauczyciel wychowania fizycznego w szkole podstawowej	0,0833	0,0833	1
6	"241307"	Specjalista do spraw ubezpieczeń majątkowych i osobowych	0,0833	0,0833	1
7	"242307"	Specjalista do spraw kadr	0,1667	0,1667	1
8	"311917"	Technik organizacji produkcji	0,0833	0,0833	1
9	"325102"	Higienistka stomatologiczna*	0,0833	0,0833	1
10	"325907"	Terapeuta zajęciowy*	0,1667	0,1667	1
11	"332201"	Ekspozytor towarów (merchandiser)	0,0833	0,0833	1
12	"332301"	Agent do spraw zakupów	0,0833	0,0833	1
13	"422602"	Recepcjonista	0,1667	0,1667	1
14	"422603"	Rejestratorka medyczna	0,25	0,25	1
15	"522303"	Sprzedawca w branży przemysłowej	0,1667	0,1667	1
16	"711101"	Konserwator budynków	0,1667	0,1667	1
17	"722314"	Tokarz w metalu	2,3333	2,3333	1
18	"741203"	Elektromechanik pojazdów samochodowych*	0,3333	0,3333	1
19	"741204"	Elektromechanik sprzętu gospodarstwa domowego	0,1667	0,1667	1
20	"742104"	Monter elektronik - aparatura pomiarowa	0,0833	0,0833	1
21	"753202"	Krojczy	0,0833	0,0833	1
22	"962103"	Dostawca potraw	0,1667	0,1667	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych MPiPS.

Poprzez zawody zrównoważone należy rozumieć zawody, w których występuje względna równowaga pomiędzy liczbą osób poszukujących pracy w danym zawodzie, a liczbą pojawiających się ofert pracy dotyczących tego zawodu. Bilans pomiędzy liczbą zgłaszanych ofert pracy w ściśle określonym zawodzie, a napływem bezrobotnych osób posiadających sprecyzowane kwalifikacje zawodowe jest równy lub bliski wartości zera.

Zauważyć można, że w tej grupie zawodów zrównoważonych znajdują się zarówno zawody osób wykonujących prace fizyczne jak i umysłowe.

Tabela 8

Zawody nadwyżkowe

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnie miesięczna liczba osób bezrobotnych	Wartość wskaźnika
1	"325905"	Opiekunka dziecięca*	0,5	0,5833	0,8571
2	"833203"	Kierowca samochodu ciężarowego	1,5	1,75	0,8571
3	"941201"	Pomoc kuchenna	0,9167	1,0833	0,8462
4	"932911"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	1,6667	2	0,8333
5	"752208"	Stolarz meblowy	0,6667	0,8333	0,8
6	"712101"	Dekarz*	1,4167	1,8333	0,7727
7	"712601"	Hydraulik	0,8333	1,0833	0,7692
8	"513202"	Barman	1,3333	1,9167	0,6957
9	"723307"	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	1,3333	1,9167	0,6957
10	"216101"	Architekt	0,1667	0,25	0,6667
11	"334402"	Sekretarka medyczna	0,1667	0,25	0,6667
12	"524601"	Wydawca posiłków / bufetowy	0,1667	0,25	0,6667
13	"811105"	Operator koparko - ładowarki	0,1667	0,25	0,6667
14	"214102"	Inżynier organizacji i planowania produkcji	0,25	0,4167	0,6
15	"261906"	Prawnik legislator	0,25	0,4167	0,6
16	"741207"	Elektromonter (elektryk) zakładowy	1,25	2,0833	0,6
17	"228301"	Fizjoterapeuta	0,3333	0,5833	0,5714
18	"522301"	Sprzedawca*	18,3333	33,1667	0,5528
19	"931301"	Robotnik budowlany	5,0833	9,3333	0,5446
20	"411004"	Technik prac biurowych*	1,4167	2,6667	0,5313
21	"421103"	Kasjer bankowy	0,0833	0,1667	0,5
22	"431103"	Technik rachunkowości*	0,0833	0,1667	0,5
23	"431201"	Pracownik do spraw statystyki	0,0833	0,1667	0,5
24	"723104"	Mechanik samochodów ciężarowych	0,1667	0,3333	0,5
25	"723310"	Mechanik - monter maszyn i urządzeń*	0,0833	0,1667	0,5
26	"818303"	Operator urządzeń pakujących	0,0833	0,1667	0,5
27	"514101"	Fryzjer*	2,8333	5,8333	0,4857
28	"122102"	Kierownik działu sprzedaży	0,3333	0,75	0,4444
29	"332302"	Zaopatrzeniowiec	0,1667	0,4167	0,4
30	"431101"	Asystent do spraw księgowości	0,1667	0,4167	0,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych MPiPS.

Powyższa tabela obrazuje zawody nadwyżkowe tzn. zawody, w których średnia miesięczna liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w danym zawodzie przewyższa średnią miesięczną liczbę ofert pracy.

W stosunku do osób, posiadających zawody nadwyżkowe urząd podejmuje różnorodne działania aktywizujące, mające na celu ułatwienie powrotu na rynek pracy, a w przypadku braku takiej możliwości organizuje szkolenia dostosowujące kwalifikacje osób do potrzeb rynku pracy.

V. PODSUMOWANIE

Powyższa analiza rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie miasta Świętochłowice za rok 2012 nie obrazuje w pełni lokalnego rynku pracy. Informacje wykorzystane przy jego opracowaniu oparte są tylko i wyłącznie na danych pochodzących z rejestrów Powiatowego Urzędu Pracy w Świętochłowicach dotyczących zarejestrowanych osób bezrobotnych oraz zgłoszonych do Urzędu ofert pracy.

Do tut. Urzędu nie są zgłaszane wszystkie oferty pracy, które mogłyby informować o wolnych stanowiskach i konkretnych wymaganych umiejętnościach wiążących się z takim a nie innym wykształceniem. Osoby poszukujące pracy korzystają również z innych możliwości poszukiwania, robią to m.in. za pośrednictwem Internetu, korzystają z prywatnych agencji zatrudnienia.

Ważnym czynnikiem jest również fakt, iż osoby posiadające taki sam zawód mają w rzeczywistości bardzo różne szanse na podjęcie pracy. Posiadanie przez bezrobotnego konkretnego zawodu, na który jest największe zapotrzebowanie na rynku nie oznacza szybkiej szansy znalezienia pracy, gdyż jest to uwarunkowane zróżnicowanymi umiejętnościami, predyspozycjami osobistymi, wiedzą i stażem pracy.

Znaczna część osób kończących szkoły średnie kontynuuje naukę na studiach wyższych, przez co w tym okresie staje się niedyspozycyjna i niekonkurencyjna na rynku pracy.

Wiele osób bezrobotnych posiada atrakcyjny na rynku pracy zawód wyuczony jednak bez doświadczenia zawodowego i koniecznych uprawnień, co obniża ich możliwości znalezienia zatrudnienia i prowadzi do tego, że podejmują pracę na stanowiskach niesatysfakcjonujących zarówno pod względem finansowym jak i prestiżowym. Osoby te mają jednakże większe szanse na zdobycie pracy i ponoszą mniejsze ryzyko jej utraty. Wysokie kwalifikacje zwiększają również mobilność zawodową kandydatów

Celem przeprowadzonej analizy było uzyskanie informacji na temat zjawisk zachodzących na lokalnym rynku pracy w 2012 roku, dotyczących relacji popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju zawodowym oraz wyciągnięcia na tej podstawie wniosków i ocen niezbędnych do prawidłowej realizacji ustawowych zadań urzędu pracy.

Sprawozdanie w zakresie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych nie jest i nie powinno być jedynym źródłem informacji do podejmowania decyzji w zakresie ustalania kierunków kształcenia i szkolenia przyszłej kadry dla pracodawców czy też podejmowania decyzji o wyborze kierunku kształcenia przez młodych absolwentów szkół gimnazjalnych.

Wnioski wynikające z monitoringu stanowią podstawę do działań podejmowanych przez urząd na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych. W oparciu o dokonane analizy i dostępne statystyki rynku pracy Powiatowy Urząd Pracy we właściwy sposób, wychodząc naprzeciw potrzebom osób bezrobotnych, aktywizuje je w ramach szkoleń, staży, robót publicznych.

DYREKTOR
POWIATOWEGO URZĘDU PRACY
W ŚWIĘTOCHŁOWICACH

Hanna Przewoźniak